

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Olivēram VĀRHEJI****Veselība un dzīvnieku labturība****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pieņēmus Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenosiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemetīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā?

Savu karjeru esmu veltījis Eiropas Savienības stiprināšanai, strādājot pie tā, lai padziļinātu tās iekšējo integrāciju, kā arī lai veicinātu attiecības ar ES tiešajām kaimiņvalstīm un atbalstītu kandidātvalstis/potenciālās kandidātvalstis to ceļā uz ES.

Pirms 2019. gadā stājos kaimiņattiecību un paplašināšanās komisāra amatā Eiropas Komisijā, visu iepriekšējo profesionālo karjeru biju darbojies kā civildienesta ierēdnis, kura uzdevumos bija veicināt Eiropas integrāciju. Šajā periodā ieguvu padziļinātu izpratni un zināšanas par ES lēmumu pieņemšanas procesiem un dažādām ES nozaru politikas jomām, arī par veselības politiku un dzīvnieku labturības noteikumiem.

Prasmes pārstāvēt Eiropas Savienības vispārējās intereses esmu pierādījis, kad Eiropas Komisijā vadīju nodaļu; tas bija laikā, kad otrajā sistēmā ciešākai sadarbībai Eiropas Savienībā tika izveidots Eiropas vienotais patents. Šajā laikposmā manā atbildībā bija intelektuālā īpašuma tiesību izstrāde un aizsardzība dažādās nozarēs, tostarp farmācijā, ES konkurētspējas stiprināšana un vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšana ar mūsu starptautiskajiem partneriem.

Savas karjeras laikā Ungārijas valsts pārvaldē — vai nu kā Ungārijas ES misijas Juridiskā dienesta vadītājam, vai kā pastāvīgā pārstāvja vietniekam Ungārijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ES — man ir bijušas daudzas iespējas strādāt pie politiski, ekonomiski un finansiāli sensitīvām lietām, kas saistītas ar veselības un pārtikas nozari, cita starpā ar vispārējiem farmācijas tiesību aktiem un to 2003. gada pārskatīšanu, Medicīnisko ierīču regulu, Tabakas izstrādājumu direktīvu, kā arī direktīvu, kas ļauj dalībvalstīm ierobežot vai aizliegt ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) audzēšanu savā teritorijā (“ĢMO direktīva”).

Pēc pievienošanās Eiropas Komisijai 2019. gadā man bija tas gods pildīt Eiropas kaimiņattiecību un paplašināšanās komisāra pienākumus. Savu komisāra pilnvaru laikā nodrošināju, ka ES aktīvi reaģē uz daudzām neparedzētām problēmām, kuras mainīja ģeopolitisko vidi Eiropā un pasaulē. Svarīga mana darba daļa bija atbalsta nodrošināšana Rietumbalkāniem un ES kaimiņvalstīm pēc Covid-19 pandēmijas. Šajā nolūkā ātri tika pārprofilēts esošais atbalsts, lai varētu nodrošināt visakūtākās vajadzības, tai skaitā piegādāt vakcīnas, terapijas līdzekļus un aizsargaprīkojumu. Turklāt mēs veltījām lielāku uzmanību tam, lai izstrādātu noturīgākas veselības sistēmas un attiecīgos tiesību aktus saskaņotu ar ES noteikumiem. Visos manas kompetences robežās esošajos reģionos mēs šajos kritiskajos brīžos esam mobilizējuši kopumā vairāk nekā 8,1 miljardus EUR.

Piemēram, attiecībā uz Ukrainu Eiropas Komisija 2022. gada februārī piešķīra 120 miljonu EUR dotāciju kā budžeta atbalstu, lai palīdzētu valdībai stiprināt gatavību civilām krīzēm un krīžu pārvarēšanu centrālā un vietējā līmenī. Tas palīdzēja turpināt sniegt pamatpakalpojumus un medicīnisko palīdzību visneaizsargātākajiem

iedzīvotājiem. Turklāt Komisija ir piešķirusi 12 miljonus EUR saistīto darbību atbalstam, tas paredzēts bērnu aprūpes reformas izstrādei un īstenošanai, kā arī tam, lai stiprinātu piekļuvi traumu aspektā informētai bērnu aprūpei. Mēs esam paplašinājuši partnerību ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmu, izmantojot programmu *EU4Recovery* (35 miljoni EUR), kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta kvalitatīvu publisko pakalpojumu sniegšanai, tostarp veselības aprūpei frontes līnijā un blakus esošajās kopienās. Investīcijas Ukrainas sabiedrības veselības aprūpes sistēmas uzlabošanai ir iekļautas Ukrainas mehānismā, kas turpmākajos gados turpinās atbalstīt Ukrainu.

Man ir stingra pārliecība, ka ES ir daudz spēcīgāka, ja tās kaimiņvalstis ir spēcīgākas. Tāpēc kopš sava pilnvaru termiņa sākuma kā kolēģijas loceklis veicu pasākumus, lai atbalstītu manā atbildības jomā ietilpstošo valstu sociālekonomisko attīstību. Ņemot to vērā, manā pilnvaru termiņā sākām ekonomikas un investīciju plānus Rietumbalkāniem, austrumu kaimiņreģionam un dienvidu kaimiņreģionam. Ar lepnumu varu teikt, ka no 77 miljardiem EUR, kas bija nospraustais mērķis attiecībā uz investīciju mobilizēšanu līdz 2027. gadam, tagad, mana pilnvaru termiņa beigās, apsteidzot plānoto laika grafiku, ir piesaistīti jau 54,68 miljardi EUR — vairāk nekā 70 % no 2027. gadam nospraustā mērķa. Tas labi atbilst jaunievēlētās priekšsēdētājas politikas pamatnostādņu mērķim — 2024.–2029. gada Komisiju padarīt par Investīciju komisiju. Turklāt šajās programmās veselības aprūpe ir integrēta kā svarīga nozare, kura jāattīsta visos trijos reģionos, palielinot atbalsta daļu ar veselības aprūpi saistītām darbībām pēdējos trīs iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmas gados — no 579 miljoniem EUR (2018.–2020. g.) līdz vairāk nekā 696 miljoniem EUR (2021.–2023. g.), kas ir palielinājums par 17 %. Finansējums aptver plašu darbību klāstu, sākot ar atbalstu primāro veselības aprūpes centru pieejamībai un neaizsargāto iedzīvotāju imunizācijai tādās valstīs kā Libāna, vai padarot reaģētspējīgāku veselības aprūpes sistēmu Rietumbalkānos, kur pirmo reizi bija iespējams sniegt ES atbalstu pamata un vidēja līmeņa veselības aprūpes infrastruktūrai, piemēram, jaunajai Pediatrijas slimnīcai Belgradā, kas ir vadoša un kvalitatīva iestāde Rietumbalkānos. Mēs arī apkarojām daudzdimensionālo nabadzību sociāli nelabvēlīgākajos Ēģiptes lauku apvidos, uzlabojot ražošanas jaudu un piekļuvi zālēm, tostarp vakcīnām, un citām veselības aprūpes tehnoloģijām. Atbalstu novirzījām arī tam, lai celtu veselības aprūpes kvalitāti un uzlabotu tās pieklūstamību bēgļiem Turcijā, turklāt sniedzām tūlītēju atbalstu veselības un izglītības infrastruktūrai pēc zemestrīces.

Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā?

Es pilnībā atbalstu jaunievēlētās priekšsēdētājas redzējumu, kas izklāstīts politikas pamatnostādņēs: redzējumu par spēcīgāku Eiropu, kura nodrošina ilgtspējīgu labklājību un konkurētspēju, aizsargā cilvēkus un mūsu dzīves kvalitāti, aizstāv demokrātiju un nodrošina sociālo taisnīgumu.

Ja mani apstiprinās par veselības un dzīvnieku labturības komisāru, es plānoju pielikt visas nepieciešamās pūles, lai pabeigtu Eiropas veselības savienības izveidi, veicinātu veselības sistēmu noturību, drošību, kvalitāti un ilgtspēju, lai aizsargātu iedzīvotāju veselību no veselības apdraudējumiem un veicinātu veselības profilaksi un veselīgu dzīvesveidu.

Strādājot saskaņā ar pieeju “Viena veselība”, ņemšu vērā saikni starp cilvēkiem, dzīvniekiem, augiem un vidi.

Es koncentrēšos uz to, lai ES kļūtu par inovācijas dzinējspēku, kas saviem iedzīvotājiem nodrošina inovatīvas un cenas ziņā pieejamas zāles un ārstēšanu un kas arī turpmāk uztur augstos pārtikas nekaitīguma un dzīvnieku labturības standartus. Nodrošināšu, ka jaunievēlētās priekšsēdētājas politikas pamatnostādnes tiek pienācīgi īstenotas visās man uzticētajās atbildības jomās.

Nesen notikušie izspiedējprogrammatūru uzbrukumi slimnīcām un veselības aprūpes sistēmām ir nepieņemami. Es sadarbošos ar digitālajā veselībā ieinteresētajām personām, lai apzinātu līdzekļus, ar kādiem atklāt un novērst kiberdrošības apdraudējumus un kā reaģēt uz tiem. Pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās, sadarbojoties ar priekšsēdētājas izpildvietnieku jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju, mēs sagatavosim Eiropas plānu slimnīcu un veselības aprūpes sniedzēju kiberdrošībai.

Es ļoti labi apzinos, ka ir jāpalielina ES konkurētspēja, pamatojoties uz mūsu unikālo sociālekonomisko modeli. Ir jākoncentrējas uz galvenajām stratēģiskajām nozarēm, kurās Eiropa var attīstīt konkurences priekšrocības, piemēram, uz biotehnoloģijām (un darba pie jauna Eiropas Biotehnoloģiju akta) un veselības datiem, tai skaitā uz Eiropas veselības datu telpas īstenošanu. Es turpināšu iesāktu farmācijas reformu, palīdzot likumdevējiem rast pareizu līdzsvaru starp tik ļoti nepieciešamo inovācijas stimulu un zāļu pieklūstamību, pieejamību un cenu pieņemamību, ko sagaida mūsu iedzīvotāji. Es paātrināšu pašreizējā regulējuma īstenošanu attiecībā uz medicīniskajām ierīcēm un novērtēšu vajadzību pēc iespējamām izmaiņām tiesību aktos.

Ar Kritiski svarīgo zāļu aktu tiks novērsti endēmiski riski, ka varētu trūkt kritiski svarīgu zāļu un medicīnisko ierīču, kā arī tiks samazināta atkarība no citām valstīm. Pamatojoties uz Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, es vēl vairāk stiprināšu mūsu veselības drošības arhitektūru un nodrošināšu, ka Eiropa ir gatava un labi sagatavota reaģēšanai uz turpmākiem veselības apdraudējumiem.

Ņemot vērā jaunievēlētās priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas pilnvarojuma vēstulē man uzliktos pienākumus, es aktīvāk darbošos profilaktiskās veselības jomā, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju veselības veicināšanai un slimību profilaksei visa mūža garumā. Investīcijas efektīvā profilaksē var piedāvāt pareizos instrumentus šādu problēmu risināšanai, samazināt nepārnēsājamu slimību slogu, atbalstīt veselīgu ilgmūžību un mazināt slogu veselības aprūpes sistēmām.

Veselības profilakses darba ietvaros un saskaņā ar jaunievēlētās priekšsēdētājas paziņojumu, es ierosināšu pārskatīt Tabakas izstrādājumu direktīvu, tiklīdz būs pabeigta patlaban notiekošā novērtēšana. Direktīvas pārskatīšanā galvenā uzmanība būtu jāpievērš jaunieviesto tabakas izstrādājumu izmantošanai.

Komisijas darba kārtībā ir iekļauta garīgā veselība, un 2023. gadā tika laistas klajā 20 pamatiniciatīvas. Kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām es turpināšu šīs iniciatīvas īstenot. Īpašu uzmanību veltīšu bērnu un jauniešu garīgajai veselībai. Es sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju, kā arī ar citiem kolēģijas locekļiem, lai noskaidrotu sociālo mediju ietekmi uz bērniem un jauniešu labklājību.

Pielikšu visas pūles, lai novērstu milzīgos riskus, kuri saistīti ar rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem; šis darbs noritēs, balstoties uz sadarbību ar dalībvalstīm un to padziļinot, lai, izmantojot pieeju "Viena veselība", sasniegtu 2030. gada mērķrādītājus.

ES pārtikas nekaitīguma un dzīvnieku labturības standarti ir visaugstākie pasaulē: es turpināšu pakāpeniski modernizēt mūsu tiesību aktus, pamatojoties uz jaunākajām zinātnes atziņām, līdzsvarojot ilgtspēju un ētisko un ekonomisko realitāti, vienlaikus aizsargājot mūsu lauksaimnieku konkurētspēju un attaisnojot iedzīvotāju cerības. Es sadarbošos ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus iekšējā tirgū un starptautiskā mērogā saskaņā ar tirdzniecības noteikumiem.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi ir tas, ka nodrošināšu, lai manas rīcībpolitikas nevienu neatstāj novārtā, radot apstākļus patiesi iekļaujošām veselības un dzīvnieku labturības sistēmām, kuras taisnīgi apkalpo cilvēku un dzīvnieku vajadzības.

Kā jūs veicināsi un īsteno si dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli?

Sieviešu un vīriešu līdztiesība ir Savienības līgumos nostiprināta ES pamatvērtība. Pašreizējā pilnvaru termiņā īstenoju stingru apņemšanos stiprināt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm kaimiņreģionos un paplašināšanās reģionos saskaņā ar Dzimumu līdztiesības stratēģiju un ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III. Konkrētāk, mans mērķis bija panākt, lai visā manā kompetences jomā esošajā finansiālajā palīdzībā — visās nozarēs — tiktu integrēta dzimumu perspektīva un atbalstīta dzimumu līdztiesība.

Es ar lepnumu pieņemtu iespēju turpināt darbu pirmās Eiropas Komisijas priekšsēdētājas sievietes vadībā, lai turpinātu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu un iekļautu dzimumperspektīvu veselības un dzīvnieku labturības jomā.

Turklāt esmu arī ieguldījis ievērojamas pūles un guvis taustāmus rezultātus dzimumu līdztiesības stiprināšanā Eiropas Komisijā, tostarp manā atbildībā esošajos dienestos, kā to apņēmos savā iepriekšējā rakstiskajā atbildē Eiropas Parlamentam 2019. gadā: 2019. gada 1. decembrī Kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāta augstākā līmeņa vadītāju sieviešu īpatsvars bija 33 %, bet vidējā līmeņa vadītāju vidū 39 % — abi rādītāji ir zemāki par Eiropas Komisijas vidējo rādītāju. Līdz 2024. gadam situācija ir ievērojami uzlabojusies, proti, augstākā līmeņa vadītāju sieviešu īpatsvars ir palielinājies līdz 56 % un vidējā līmeņa vadītāju vidū — līdz 54 %, un tie abi pārsniedz Eiropas Komisijas vidējo rādītāju.

Pamatojoties uz šo pieredzi, es plānoju turpināt dzimumu līdztiesības veicināšanu arī nākotnē — saskaņā ar Eiropas Komisijas politikas pamatnostādņēm 2024.–2029. gadam.

Kā jūs integrēsi jauniešus savas atbildības jomās?

Pēdējo piecu gadu laikā esmu pārliecinājies, ka atbalsts jauniešiem kļūst par transversālu elementu mūsu attiecībās ar partnervalstīm un palīdzībā tām.

Eiropas Jaunatnes gada (2022) kontekstā mēs palīdzējām izstrādāt un īstenot pirmo politikas satvaru, kas paredzēts stratēģiskai sadarbībai ar jauniešiem visā pasaulē, sauktu par Jaunatnes rīcības plānu (YAP) Eiropas Savienības ārējā darbībā 2022.–2027. gadam. Šajā sakarā esam stiprinājuši šādas programmas: “Jaunās Vidusjūras reģiona balsis”, atbalstot abu Vidusjūras krastu jauniešu sadarbību sabiedriskajās lietās un vietējās un reģionālās pārveides iniciatīvās; programmu “Erasmus+”, kas atbalsta spēju veidošanu jaunatnes jomā Rietumbalkānos un Vidusjūras dienvidu reģionā; programmu *EU4Youth*, kas veicina jauniešu līdzdalību un līderību politikas veidošanā Austrumu partnerībā, jo īpaši Ukrainā; kā arī jauno Eiropas vēstnieku tīklu Rietumbalkānos un Austrumu partnerībā un labas gribas vēstniekus dienvidu kaimiņreģionā.

Attiecībā uz jauniešu veselību, garīgo veselību un labbūtību mēs vienojamies stiprināt veselības aprūpes sistēmas (novērst nevienlīdzību un virzīties uz vispārēju veselības apdrošināšanu) un atbalstīt visaptverošus, drošus, iekļaujošus un bērniem un jauniešiem draudzīgus veselības aprūpes pakalpojumus, tostarp garīgās veselības un digitālās veselības pakalpojumus mūsu partnervalstīs. Papildus daudzajiem reģionālajiem pasākumiem Jaunatnes gada laikā mēs uzņēmām vairāk nekā 150 studentu no trim reģioniem Briseles apmeklējumu ietvaros, tā atzīmējot Eiropas Jaunatnes gadu.

Manu pilnvaru laikā 2021.–2023. gada periodā ar jaunatni saistītām darbībām tika piešķirti vairāk nekā 966 miljoni EUR, tas ir par vairāk nekā 60 % vairāk nekā iepriekšējos trīs gados (594 miljoni EUR 2018.–2020. gadā). Šādas darbības ir, piemēram, izglītības infrastruktūras uzlabošana Melnkalnē, iespēju nodrošināšana Kosovas jauniešiem, izmantojot programmu “mācīšanās, izmantojot pieredzi”, plašāka kvalitatīvas izglītības pieejamība neaizsargātiem bērniem un jauniešiem Jordānijā un Libānā vai atbalsts zaļām un digitālajam laikmetam piemērotām skolām Tunisijā, atbalsts jauniešu uzņēmējdarbībai, izmantojot programmu “Erasmus jaunajiem uzņēmējiem” vai *EU4Youth* Nodarbinātības un uzņēmējdarbības mehānismu. Mēs atbalstījām arī jauniešu nodarbinātības programmas Bosnijā un Hercegovinā, un pēc postošās zemestrīces 2019. gadā ar programmas *EU4Schools* atbalstu esam jau pabeiguši 57 izglītības iestādes un uzlabojuši izglītības apstākļus aptuveni 25 000 skolēnu, bērnu un skolotāju Albānijā. Mēs atbalstām arī skolu atjaunošanu un rehabilitāciju visā Ukrainā (100 miljoni EUR).

Turklāt es uzskatu, ka ir ļoti svarīgi, izstrādājot mūsu rīcībpolitikas, aktīvi uzklaustīt un ņemt vērā jauniešu viedokļus ne tikai ES, bet arī partnervalstīs. Vienmēr esmu bijis gatavs runāt ar jauno paaudzi. Pilnvaru termiņa laikā man ir bijusi iespēja tikties ar daudzām jauniešu un studentu grupām no ES paplašināšanās un kaimiņreģioniem — vai nu apmeklējot jauniešu laboratorijas, IT infrastruktūras objektus, skolas, slimnīcas u. c., vai uzņemot viņus Berlemona ēkā.

Ja mani apstiprinās, kā veselības un dzīvnieku labturības komisārs es turpināšu tādu pašu pieeju, lai nodrošinātu, ka mūsu pieņemtie lēmumi ir ilgaicīgi un atbilst nākotnes vajadzībām. Sākumā, pirmo 100 dienu laikā saskaņā ar manu pilnvarojuma vēstuli, plānoju rīkot pirmo ikgadējo jaunatnes politikas dialogu. Es pievērsīšos arī sociālo mediju un pārmērīgi ilga ekrānlaika ietekmei uz cilvēkiem, īpašu uzmanību pievēršot jauniešiem, viņu labklājībai un garīgajai veselībai, kas arī ir saskaņā ar manu pilnvarojuma vēstuli. Uzskatu, ka ir ārkārtīgi svarīgi koncentrēties uz jauniešu veselības politikas preventīvo daļu kā ilgtermiņa ieguldījumu viņu nākotnē.

Kādas garantijas Jūs varat sniegt Eiropas Parlamentam, apliecinot savu neatkarību, un kā Jūs nodrošināsiet, lai Jūsu iepriekšējā, tagadējā un turpmākā darbība neradītu šaubas par Jūsu spējām pildīt pienākumus Komisijā?

Mans pienākums būs turpināt ievērot visaugstākos ētikas standartus un pienākumus, kas noteikti Līguma par Eiropas Savienību (LES) 17. panta 3. punktā, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 245. un 339. pantā un Komisāru rīcības kodeksā.

Mana interešu deklarācija ir pilnībā aizpildīta un publiski pieejama, un es to atjaunināšu, ja vajadzēs ieviest izmaiņas. Es arī izvairīšos no visām situācijām, kurās varētu apšaubīt manu objektivitāti un neatkarību, un informēšu Komisijas priekšsēdētāju par ikvienu situāciju, kas varētu radīt interešu konfliktu.

Jautājumos, kas saistīti ar ES politikas veidošanu un īstenošanu, es ievērošu pārredzamības pienākumus atbilstoši rīcības kodeksam, proti, tikšanās plānošu tikai ar tām profesionālajām apvienībām / interešu pārstāvjiem vai pašnodarbinātām personām, kas ir reģistrētas Pārredzamības reģistrā.

Tāpat kā pēdējo piecu gadu laikā, arī turpmāk publicēšu informāciju par saviem ceļa izdevumiem un, izmantojot fotoattēlus/videomateriālus un uzstāšanos plašsaziņas līdzekļos / sociālajos medijos, plaši aprakstīšu ceļošanas mērķus un uzdevumus.

Lai atbalstītu tiešu pārredzamību un sabiedrības īstenotu kontroli, visas manas sanāksmes arī turpmāk tiks laicīgi publicētas Eiropas Komisijas oficiālajās kalendāra vietnēs. Visas manas publiskās runas un paziņojumi manā oficiālajā mājaslapā tiks publicēti dienā, kad tie sniegti.

Es ievērošu visaugstākos ētikas standartus. Tas attiecas uz dāvanu pieņemšanu, viesu uzņemšanu, apbalvojumiem, godalgām un citām balvām. Tas ietver arī ārējos pasākumus pilnvaru laikā, kā arī pasākumus pēc pilnvaru termiņa beigām. Es ļoti atbildīgi izmantošu Komisijas finansīalos un citus resursus.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Funkcija un sadarbība ar Eiropas Parlamentu un tā komitejām

Sadarbība ar Eiropas Parlamentu man būs ārkārtīgi svarīga, tāpat kā tas bija pēdējos piecus gadus. Esmu pārstāvējis Eiropas Komisiju pavisam 43 plenārsēdēs. Būdam par kaimiņattiecību un paplašināšanās jautājumiem atbildīgais komisārs, piedalījos 31 sanāksmē, kas tika organizēta komitejas līmenī. Šajās sanāksmēs risināju tādas jautājumus kā oficiālie dialogi par manā atbildības jomā ietilpstošajiem finanšu instrumentiem (septiņi dialogi par Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu un seši dialogi par Pirmspievienošānās palīdzības instrumentu). Šajā sakarā arī uzskatu, ka ir svarīgi visus galvenos priekšlikumus un ziņojumus (piemēram, četru gadu paplašināšanās paketes) nekavējoties iesniegt Parlamentam jau to pieņemšanas dienā attiecīgajā komitejā (AFET). Es esmu sadarbojies ar Eiropas Parlamentu un tā attiecīgajām komitejām visos politikas veidošanas un politiskā dialoga posmos.

Raugoties nākotnē, plānoju veidot ciešas darba attiecības, kuru pamatā būtu savstarpēja uzticēšanās un konstruktīvs dialogs ar Eiropas Parlamenta deputātiem veselības un dzīvnieku labturības jomā. Esmu pārliecināts, ka šāda sadarbība ir būtiska, lai nodrošinātu iedzīvotāju uzticēšanos mūsu politikai un iestādēm un lai palīdzētu cīnīties pret dezinformāciju.

Sekmīga iestāžu sadarbība ir ļoti svarīga no ES institucionālās sistēmas darbības, kā arī no ES lēmumu pieņemšanas sistēmas efektivitātes un leģitimitātes viedokļa. Tā balstās uz dažiem pamatprincipiem, kurus esmu pilnībā apņēmis ievērot, un nodrošināšu, ka manā atbildībā esošajiem dienestiem ir tāda pati pieceja. Starp šiem principiem jāmin atklātība, savstarpēja uzticēšanās, efektivitāte un regulāra informācijas apmaiņa. Jaunievēlētās priekšsēdētājas fon der Leienas politikas pamatnostādnes pilnībā atspoguļo šos principus, un tajās uzsvērts nodoms stiprināt īpašās attiecības starp Eiropas Parlamentu un Komisiju. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es strādāšu pie šā mērķa sasniegšanas un, to darot, pilnībā ievērošu noteikumus, kas paredzēti 2010. gada Pamatnolīgumā un 2016. gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

Saskaņā ar politikas pamatnostādņēm es būšu pieejams dalībai Eiropas Parlamenta sanāksmēs, piemēram, plenārsēdes debatēs, komiteju sanāksmēs, dialoga diskusijās, kā arī divpusējās sanāksmēs ar Eiropas Parlamenta deputātiem. Es nodrošināšu, ka Eiropas Parlaments tiek informēts par jebkādam būtiskām norisēm, par kurām esmu atbildīgs, un es pilnībā apzinos, cik svarīga ir vienlīdzīga attieksme pret Parlamentu un Padomi attiecībā uz piekļuvi sanāksmēm un ieguldījumu vai citas informācijas sniegšanu.

Pārredzamība

Jaunievēlētās Komisijas priekšsēdētājas fon der Leienas politikas pamatnostādņēs uzsvērts, ka, lai atgūtu iedzīvotāju ticību Savienībai, mūsu iestādēm jābūt atvērtām un nevainojamām pārredzamības jautājumos. Tas nozīmē, ka iedzīvotājiem jāzina nostājas, kas tiek aizstāvētas likumdošanas procesā, tostarp Komisijas nostāja.

Iestāžu sadarbības nostiprināšana, veicinot leģitimitāti un pārskatatbildību, uzlabos ES efektivitāti un atbalstīs labu pārvaldību.

Tāpēc esmu cieši apņēmis īstenot plaša spektra noteikumus par pārredzamību un informācijas plūsmu, kas ietverti Pamat nolīgumā par Eiropas Parlamenta un Komisijas attiecībām un Iestāžu nolīgumā par pārredzamību un labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši es nodrošināšu, lai šie noteikumi tiek ievēroti manā strukturētajā dialogā un citos kontaktos ar parlamentārajām komitejām.

Es arī aktīvi piedalīšos Komisijas centienos informēt iedzīvotājus par tās lomu ES institucionālajā struktūrā. Turklāt manā atbildības jomā esošo politikas priekšlikumu pamatā būs pienācīgas konsultācijas ar ekspertiem un sabiedrību saskaņā ar labāka regulējuma principiem.

Turpmākie pasākumi saistībā ar Parlamenta nostājām un pieprasījumiem iesniegt tiesību aktu priekšlikumus

Jaunievelētā priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ir skaidri apņēmusies piešķirt Parlamentam lielāku lomu tiesību aktu ierosināšanā un izstrādē. Saskaņā ar esošajiem Līguma noteikumiem priekšsēdētāja uzsvē, ka viņas vadītā Komisija pēc Parlamenta rezolūcijām, kas pieņemtas ar deputātu balsu vairākumu, ierosinās tiesību aktus, pilnībā ievērojot proporcionalitātes, subsidiaritātes un labāka likumdošanas procesa principus.

Es pilnībā piekrītu šim mērķim un nodrošināšu, ka Komisija attiecīgi rīkojas manās kompetences jomās. Ievērojot apņemšanos veidot padziļinātu partnerību ar Eiropas Parlamentu, es cieši sadarbošos ar Parlamentu saistībā ar rezolūcijām saskaņā ar LESD 225. pantu. Esmu pilnīgi pārliecināts, ka tas uzlabos dialogu, veicinās uzticēšanos un sadarbības garu kopīga mērķa sasniegšanai.

Es arī nodrošināšu to, ka uz tiem Eiropas Parlamenta deputātu jautājumiem Komisijai, kuri ietilpst manā atbildības jomā, tiks atbildēti ātri un precīzi. Ieradīšos Eiropas Parlamenta plenārsēdēs un komitejās ikreiz, kad būšu aicināts atbildēt uz kādu jautājumu vai kaut kādā veidā konkrēti reaģēt.

Informācijas un dokumentu sniegšana

Es pilnībā apzinos, ka informācijas un dokumentu sniegšana ir būtisks aspekts, kā padziļināt Eiropas Parlamenta un Komisijas partnerību. Tāpēc apņemos pilnībā īstenot attiecīgos noteikumus, kas ietverti Pamat nolīgumā starp abām iestādēm un Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Lisabonas līgumā ir izklāstīta Parlamenta un Padomes kā likumdevēju līdztiesība, un es nodrošināšu, ka tā tiek ievērota attiecībā uz dalīšanos ar informāciju jomās, par kurām esmu atbildīgs.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

3. Kādas darbības jūs paredzat veikt, lai stiprinātu veselības aprūpes sistēmu noturību, nodrošinātu piekļuvi aprūpei un zālēm un to pieejamību cenas ziņā ES un stimulētu pētniecību un konkurētspēju farmācijas nozarē ES? Neraugoties uz pieliktajām pūlēm, ES joprojām pastāv atšķirības attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpei un zāļu pieejamību, ietekmējot gan pacientu dzīves kvalitāti ES, gan viņu iespējas ārstēt slimības. Kā jūs kā veselības komisārs, tostarp sadarbībā ar ES dalībvalstīm, paredzat samazināt šo nevienlīdzību veselības jomā, nepieļaut zāļu trūkumu, novērst veselības aprūpes speciālistu trūkumu un nodrošināt, ka visi Eiropas iedzīvotāji saņem vislabāko ārstēšanu neatkarīgi no tā, kur Savienībā viņi dzīvo? Vai uzskatāt, ka risinājums ir Pārrobežu aprūpes direktīvas pārskatīšana? Ko jūs jau varat teikt par Kritiski svarīgo zāļu aktu šajā kontekstā? Kā šis akts uzlabos spēju reaģēt uz veselības krīzēm, samazināt atkarību no trešām valstīm kritiski svarīgu zāļu un sastāvdaļu importa ziņā un apmierināt kritiski svarīgās vajadzības veselības aprūpē, vienlaikus arī uzlabojot piekļuvi un pieejamību cenas ziņā? Kā jūs panāksiet, ka ES veicina pētniecību un izstrādi jaunu, jo īpaši retām slimībām paredzētu, zāļu vai ārstēšanas līdzekļu jomā un uzlabo savu konkurētspēju, inovāciju un stratēģisko autonomiju, vienlaikus nodrošinot pacientiem piekļuvi? Kāda, jūsuprāt, ir saikne ar Eiropas Biotehnoloģiju aktu? Kāda, jūsuprāt, ir programmas "ES – veselībai" loma šajā kontekstā, jo īpaši ņemot vērā nesen ierosinātos budžeta samazinājumus?

Daudzās grūtības pēdējo gadu laikā ir bijis pārbaudījums ES veselības aprūpes sistēmu noturībai. Grūtībās kļuvis redzams, ka veselības aprūpes sistēmām ir jāstiprina spēja paredzēt satricinājumus un strukturālas pārmaiņas, kā arī jāspēj tām pielāgoties. Samazinot veselības aprūpes sistēmu neaizsargātību, tās spēš turpināt sniegt visaugstākās kvalitātes veselības aprūpi ES iedzīvotājiem, turklāt palīdzēs arī nodrošināt ilgtspēju dalībvalstīm, jo tiks sasniegti labāki rezultāti veselības jomā. Veselības politikai izveidojusies arī daudz spēcīgāka Eiropas dimensija. Eiropas pusgads, konkrētām valstīm adresētie ieteikumi, kā arī ESAO darbs un Eiropas Veselības

sistēmu un politikas novērošanas centrs attiecībā uz veselības stāvokli ES ir vērtīgi resursi šā darba atbalstam. Ja mani apstiprinās, es plānoju šo darbu turpināt, lai stiprinātu veselības aprūpes sistēmas ES kompetenču robežās.

Ņemot vērā mūsu veselības sistēmu atkarību no digitālajām tehnoloģijām, viens no galvenajiem sistēmu noturības aspektiem ir to kiberdrošība: ja tikšu apstiprināts, viena no manām pirmajām darbībām būs ciešā sadarbībā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju īstenojot politikas pamatnostādņēs izklāstīto rīcības plānu par slimnīcu un veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju kiberdrošību.

Labi funkcionējošu veselības aprūpes sistēmu būtiska sastāvdaļa ir piekļuve iedarbīgām, kvalitatīvām un drošām zālēm. Mums vajadzīgs tiesiskais regulējums, kas būtu piemērots straujajam tehnoloģisko pārmaiņu tempam veselības aprūpes nozarē. Tas ir 2023. gada aprīlī ierosinātās ES farmācijas tiesību aktu pārstrādāšanas mērķis. Tādējādi tiktu ieviests mūsdienīgs, vienkāršots un atbalstošs tiesiskais regulējums, kas uzņēmumiem padarītu pievilcīgākus ieguldījumus inovatīvu zāļu pētniecībā un izstrādē ES, tostarp īpašus stimulus retu slimību ārstēšanai paredzētām zālēm. Es uzskatu, ka šī reforma ir stūrakmens nākotnei, un, ja mani apstiprinās, es darīšu visu iespējamo, lai atbalstītu likumdevējus šīs reformas pabeigšanā.

Pats Eiropas Parlaments ir vērsis uzmanību uz to, ka inovatīvas, ES reģistrētas zāles nesasniedz pacientus pietiekami ātri un nav vienlīdzīgi pieejamas. Dažās Rietumeiropas, kā arī lielākajās dalībvalstīs pacientiem ir pieejami 90 % nesen apstiprināto zāļu, taču dažās Dienvideiropas un Centrāleiropas dalībvalstīs, kā arī mazajās dalībvalstīs ir pieejams mazāk nekā 20 % šādu zāļu. Ierosinātā reforma veicinās to, ka pacienti visās dalībvalstīs zālēm varēs piekļūt ātrāk, tāpat arī ģenēriskās un biolīdzīgās zāles tirgū nonāks ātrāk. Papildus atbalstam, ko sniegsu zāļu pieejamības sakarā, un, protams, atkarībā no farmācijas nozares reformu sarunās gūtajiem rezultātiem, es aplūkošu arī citas nelegislatīvas darbības, kas varētu papildināt reformu. Es turpināšu atbalstīt brīvprātīgu sadarbību starp kompetentajām iestādēm saistībā ar zāļu izmaksu lietderību un to pieejamību cenu ziņā.

Īpaša problēma ir veselības aprūpes darbaspēka trūkums, kas vērojams visās dalībvalstīs un skar daudzas šīs nozares profesijas. Nevienmērīga veselības aprūpes speciālistu izkliede ir problēma vismaz pusē dalībvalstu, kā rezultātā veidojas tā sauktie “medicīnas tuksneši”. Pieaugot pieprasījumam pēc veselības aprūpes, minētā problēma saasināsies vēl krasāk. Ja mani apstiprinās, es atbalstīšu arī darbu, ko veiks nākamais priekšsēdētājas izpildvietnieks jautājumos par cilvēkiem, prasmēm un sagatavotību, un palīdzēšu izveidot saskaņotu satvaru veselības aprūpes darbaspēka problēmu risināšanai ilgtermiņā.

Vēl viena ES ilgtermiņa problēma ir zāļu deficīts, kas nopietni ietekmē pacientu dzīves kvalitāti visā Eiropā. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta rezolūciju Komisija paplašināja Eiropas Zāļu aģentūras (*EMA*) pilnvaras, nosakot, ka krīžu laikā *EMA* koordinētā un uz sadarbību balstītā veidā ir jānodrošina kritiski svarīga deficīta pārvaldība ES līmenī. Farmācijas nozares reformā ietver arī stingrus regulatīvos pasākumus, kuru mērķis ir novērst un mazināt deficītu un stiprināt piegādes ķēdes. Ir ieviesti papildu nelegislatīvi pasākumi — jaunā Kritiski svarīgo zāļu alianse ir vērtīgs forums, lai novērtētu panākto progresu.

Ja mani apstiprinās, es strādāšu pie tā, lai farmācijas nozares reformā ierosinātos pasākumus papildinātu Kritiski svarīgo zāļu akta priekšlikums. Šāds tiesību akts piedāvātu koordinētu pieeju, ar ko novērst kritiski svarīgu zāļu būtisku deficītu. Tā mērķis būtu stiprināt zāļu piegādes ķēžu noturību, dažādot tās un mazināt atkarību no trešām valstīm attiecībā uz kritiski svarīgām zālēm un to sastāvdaļām, vienlaikus palīdzot saglabāt zāļu pieejamību cenas ziņā. Es nodrošināšu, ka Komisijas ietekmes novērtējumā tiek aplūkoti visi iespējamie rīcīpolitikas risinājumi. Varētu apsvērt, piemēram, iepirkuma pasākumus, kas palīdzētu padarīt paredzamāku pieprasījumu, pasākumus Eiropas ražošanas jaudas saglabāšanai un stiprināšanai un stratēģisku partnerību veidošanu, lai dažādotu piegādes ķēdes.

Mūsu globālās konkurētspējas uzlabošanas labad būtu vairāk jācenšas arī turpmāk ekonomikas centrā saglabāt inovāciju — ne tikai kā jaunu medicīnas sasniegumu virzītājspēku, bet arī, lai piesaistītu pasaules mēroga talantus un investīcijas ES veselības nozarē. Biotehnoloģija, mākslīgais intelekts un Eiropas veselības datu telpas (EVDT) dati ir stratēģiski svarīgi ES ilgtermiņa konkurētspējai. Pateicoties tiem, veselības datus drošā veidā varēs darīt pieejamus pētniecībai, un tas var palīdzēt izstrādāt jaunas terapijas, ražošanas procesus un inovatīvus produktus, tostarp retu slimību ārstēšanai paredzētus, vienlaikus pacienti varēs kopīgot savus datus ar veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, tā izvairoties no nevajadzīgām pārbaudēm.

Ja mani apstiprinās, viena no manām galvenajām prioritātēm būs virzīt Biotehnoloģiju akta izstrādi, lai ES biotehnoloģijas nozari pozicionētu kā pasaules mēroga līderi un atbalstītu šo nozari, kur tas ir nepieciešams. Biotehnoloģiju akts būs daļa no plašākas Eiropas dzīvības zinātņu stratēģijas, un tā mērķis būs vienkāršot ES normatīvo vidi un padarīt to labvēlīgāku inovācijai, piesaistīt novatorus un investorus pētniecības veikšanai un

atvieglot biotehnoloģiju pārcelšanu no laboratorijām uz rūpnīcām un tirgu saskaņā ar darba uzdevumiem, kas noteikti politikas pamatnostādņēs par jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu stimulēšanu. Vienlaikus mums būtu jāuzlabo zinātnieku, uzņēmēju un darbspēka pētniecības un izstrādes, kā arī biotehnoloģiju prasmes.

Pārrobežu veselības aprūpes direktīva ir būtisks sasniegums attiecībā uz ES iedzīvotāju piekļuvi medicīniskajai aprūpei. Tomēr tās īstenošanai ir jāpievērš pastāvīga uzmanība. 2022. gada izvērtējums apstiprināja, ka direktīva sniedz pievienoto vērtību ES iedzīvotājiem, lai gan ir taisnība, ka lielākā daļa pārrobežu veselības aprūpes joprojām faktiski tiek pārvaldīta, koordinējot sociālo nodrošinājumu. Viens svarīgs direktīvas panākums ir tas, ka daži tās galvenie elementi (piemēram, e-veselības Eiropas references tīkli reto slimību jomā un veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšana) ir noveduši pie konkrētām iniciatīvām un tiesību aktiem. Nākamā izvērtēšana notiks 2027. gadā, un mums būs rūpīgi jāaplūko, kā notiek īstenošana praksē un kā to varētu uzlabot.

Ļoti sarežģītos apstākļos programma “ES – veselībai” ir devusi būtisku ieguldījumu veselības iniciatīvās ES. Es cieši sadarbošos ar dalībvalstīm, izmantojot programmu, lai veicinātu vienlīdzīgāku piekļuvi veselības aprūpei un vienlīdzīgākus veselības aprūpes rezultātus visā Savienībā. Ja mani apstiprinās, es turpināšu izmantot partnerības un inovatīvus finansēšanas risinājumus ar nolūku sekmēt veselības aprūpes sistēmas, pētniecības spēju un digitālās veselības uzlabojumus. Attiecībā uz publisko finansālo atbalstu un investīcijām šobrīd par galveno prioritāti vajadzētu izvirzīt to, ka tiek izmantoti resursi no instrumenta *NextGenerationEU* un pašreizējā budžeta. Raugoties nākotnē, nākamā daudzgadu finanšu shēma ir iespēja padarīt mūsu izdevumus mērķtiecīgākus, vienkāršākus un iedarbīgākus.

Izmantojot veselības politiku un mērķtiecīgus ieguldījumus, mums jāturpina stiprināt profilaksi, noturību un konkurētspēju. Eiropai ir vajadzīga gan spēcīga, konkurētspējīga un inovatīva farmācijas nozare un ir maksimāli jāizmanto biotehnoloģiju revolūcija. Politikas pamatnostādņēs ir skaidri noteikts, ka ir jāinvestē inovācijā un tehnoloģijās, kas veidos mūsu ekonomiku un virzīs pārkārtošanos: tai jābūt mūsu prioritātei.

4. Kādi ir jūsu konkrētie plāni cīņai pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem valsts, ES un starptautiskā līmenī saskaņā ar pieeju “Viena veselība” vides, cilvēku un dzīvnieku veselības jomā? Kādus konkrētus papildu pasākumus jūs plānojat veikt papildus farmācijas tiesību aktu pārskatīšanā jau ierosinātajiem pasākumiem kā attiecībā uz cilvēkiem, tā veterināriju? Kā jūs plānojat novērst antimikrobiālo līdzekļu un diagnostikas rīku nepietiekamību un nodrošināt piekļuvi tiem, vienlaikus nodrošinot piesardzīgu lietošanu un uzraudzību? Vai jūs iesniegsiet atjauninātu cilvēkiem paredzēto antibiotiku sarakstu? Tā kā pētniecība un inovācija ir būtisks rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanā, kā jūs plānojat stimulēt gan publisko, gan privāto pētniecību un inovāciju šajā jomā? Vai plānojat izpētīt iespējas darīt pieejamus neizmantotus medicīniskus pretpasākumus, piemēram, bakteriofāgu terapiju?

Rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem (AMR) ir nopietns globālās veselības apdraudējums. Mēs nevaram ignorēt ANO aplēses, ka, ja nenotiks nopietna pretdarbība, līdz 2050. gadam katru gadu pasaulē varētu mirt ap 10 miljoniem cilvēku, no tiem 390 000 Eiropā. Turklāt minētā aplēse neatspoguļo izmaksas ekonomikai — tiek lēsts, ka veselības aprūpes izmaksu pieauguma un produktivitātes zudumu dēļ Eiropa ik gadu zaudēs 11,7 miljardus EUR.

Tāpēc ir ļoti svarīgi pastiprināt AMR apkarošanas pasākumus. Pagājušā gada Padomes ieteikums par to, kā pastiprināt ES rīcību cīņai pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, izmantojot pieeju “Viena veselība”, bija svarīgs pagrieziena punkts, jo īpaši attiecībā uz konkrētiem un izmērāmiem ieteiktajiem mērķrādītājiem, kuri jāasniedz līdz 2030. gadam. Ieteikumā ietverti ieteikumi par uzraudzību, infekciju profilaksi un kontroli, pārvaldību, antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu un informētības palielināšanu. Komisija atbalsta dalībvalstu darbības šajā jomā.

Svarīgs aspekts, strādājot pie ieteikumu īstenošanas, varētu būt progressa izsekošana — katru gadu būtu jāizvērtē, kāds bijis progress šo mērķu sasniegšanā. Pamatojoties uz 2027. gadā plānoto Padomes ieteikuma īstenošanas ziņojumu, tajā pašā gadā Komisija lems par turpmākajiem pasākumiem.

Ir plānots izstrādāt arī jaunas pamatnostādnes par infekciju profilaksi un kontroli, lai atbalstītu intervences pasākumus dalībvalstīs, īpaši slimnīcās, kurām AMR slogs ir viens no smagākajiem. Šajā ziņā nozīmīgs atbalsts var būt Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs.

Attiecībā uz veterinārajām zālēm dalībvalstis katru gadu paziņo datus par antimikrobiālo līdzekļu pārdošanu un lietošanu. No tiem var secināt, ka ir sasniegta jau vairāk nekā puse no stratēģijā “No lauka līdz galdam” paredzētā

dzīvniekiem domātu antimikrobiālo līdzekļu pārdošanas apjoma samazinājuma. Kad laika gaitā kļūs redzamas pārdošanas un izmantošanas tendences, mēs varēsim novērtēt, vai ir vajadzīgi mērķtiecīgi papildu pasākumi.

Ja tikšu apstiprināts, arī šajā jomā es sekošu tam, kā notiek ar *AMR* un veterināro medicīnu saistīto pienākumu (tostarp to, kas izriet no Veterināro zāļu regulas un Medicīniskās barības regulas) piemērošana un izpilde visās dalībvalstīs, tostarp ar revīziju palīdzību. Tas pats attiecas arī uz trešām valstīm, kuras vēlas eksportēt dzīvniekus un dzīvnieku izcelsmes produktus uz Savienību un kurām ir pienākums ievērot mūsu noteikumus — neizmantojot antimikrobiālos līdzekļus augšanas veicināšanai vai antimikrobiālos līdzekļus, kas ES rezervēti cilvēka infekciju ārstēšanai. Bez kavēšanās būtu jāveic pasākumi, ja kļūst pieejama jauna informācija par cilvēkiem rezervēto antimikrobiālo līdzekļu saraksta iespējamu pārskatīšanu, kā noteikts Veterināro zāļu regulā.

Pastāv vienprātība, ka steidzami ir jāizstrādā jauni antimikrobiālie līdzekļi. Tomēr antimikrobiālo līdzekļu lietošanas ierobežošana ietekmē tirdzniecības atļauju turētāju pārdošanas apjomus un līdz ar to arī atdevi no investīcijām. Tas ir galvenais iemesls nepietiekamām investīcijām šajā jomā, tāpēc ir vajadzīgi papildu stimuli inovatīvu antimikrobiālo līdzekļu izstrādei un piekļuves nodrošināšanai antimikrobiālajiem līdzekļiem.

Lai pārvarētu šo tirgus nepilnību, ierosinātā farmācijas nozares reforma ietvēra inovatīvu datu ekskluzivitātes vaučeru, lai radītu īpašu stimulu izstrādāt jaunus radikālus antibakteriālos līdzekļus, kas ir iedarbīgi pret *AMR*. Tajā bija iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir veicināt antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu, uzraudzīt rezistenci pret tiem un novērst zāļu deficītu, kā arī stiprināt izvērtējumu par zāļu iespējamo ietekmi uz vidi. Tādēļ es ļoti atzinīgi vērtēju to, ka Parlaments savā pirmā lasījuma nostājā īpašu uzsvāra ir licis uz *AMR* pasākumiem, un, ja mani apstiprinās par komisāru, es darīšu visu iespējamo, lai Parlamentu un Padomi atbalstītu sarunās un nodrošinātu sekmīgu iznākumu, it īpaši attiecībā uz šo kritiski svarīgo problēmu.

Līdztekus pasākumiem, kas izklāstīti ierosinātajā farmācijas nozares reformā, būtiska ietekme uz antimikrobiālo līdzekļu piegādi būtu plānotajam Kritiski svarīgo zāļu akta priekšlikumam, kurš minēts politikas pamatnostādņēs. Daudzi antimikrobiālie līdzekļi tiek uzskatīti par kritiski svarīgām zālēm, tāpēc tie gūtu labumu no darbībām kritiski svarīgo zāļu deficīta novēršanai, arī no uzlabojumiem piegādes ķēdes vājākajās vietās, kuras ir viens no šāda deficīta iemesliem.

Runājot par darbībām globālā līmenī, ja mani apstiprinās par komisāru, es sadarbošos ar dalībvalstīm un mūsu partneriem, lai īstenotu nesen pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas politisko deklarāciju par *AMR*. Šajā deklarācijā ir atzīta nepieciešamība veicināt pieeju “Viena veselība”, noteikti konkrēti mērķi un aicināts 2025. gadā izveidot “neatkarīgu speciālistu grupu, kas vāktu pierādījumus rīcībai pret *AMR*”, lai ANO dalībvalstīm palīdzētu to nacionālajās darbībās.

Es arī ieteiktu palielināt līdzekļu devēju skaitu *AMR* daudzpartneru trasta fondā, kas ir būtisks *AMR* paredzētā finansējuma avots. Šim fondam ir būtiska nozīme, atbalstot nacionālo rīcības plānu īstenošanu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem.

Visbeidzot, ja mani apstiprinās, apņemos pastiprināt mūsu centienus ierobežot *AMR* visos līmeņos un visās attiecīgajās nozarēs, izmantojot pieeju “Viena veselība”. Lai sasniegtu šo mērķi, es sadarbošos ar Jums, Eiropas Parlamenta deputātiem, Padomi, ieinteresētajām personām un mūsu starptautiskajiem partneriem.

5. Kādi ir jūsu priekšlikumi, lai uzlabotu obligāto pārtikas produktu informāciju patērētājiem, jo īpaši attiecībā uz uzturvielu saturu (veselīgāka izvēle, bez pārmērīgas vienkāršošanas), ilgtspējas aspektiem (oglekļa pēda) un dzīvnieku labturības marķējumu, vienlaikus nepieļaujot administratīvo slogu un nodrošinot nekaitīgu un cenas ziņā pieejamu pārtiku? Vai jūs apņematies nodrošināt 2020. gadā stratēģijā “No lauka līdz galdam” paziņoto rīcību attiecībā uz iepakojuma priekšējās daļas marķējuma ES mēroga sistēmas ieviešanu? Vai jūs arī plānojat iesniegt novēloto tiesību akta priekšlikumu par ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, kurš tāpat tika darīts zināms stratēģijas “No lauka līdz galdam” ietvaros? Kāds ir jūsu redzējums par šo iniciatīvu? Kādi ir jūsu priekšlikumi attiecībā uz pesticīdu lietošanu, lai palīdzētu lauksaimniekiem samazināt ķīmisko pesticīdu lietošanu un ar tiem saistīto risku, un kā jūs paredzat paātrināt alternatīvu, piemēram, biokontroles produktu vai zema riska vielu, pieejamību? Visbeidzot, kādi ir jūsu konkrētie plāni pastiprināt importētu produktu pārtikas nekaitīguma kontroli?

Informācija, kas obligāti jānorāda uz pārtikas produktiem (tostarp uzturvielu saturs), un uzturvērtības marķējums iepakojuma priekšpusē var palīdzēt patērētājiem izvēlēties veselīgāku pārtiku. Ja mani apstiprinās, es kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām strādāšu pie visaptverošas pieejas, kas veicinās veselīgākas pārtikas izvēli, pievēršoties tādiem jautājumiem kā pārtikas informācija, pārtikas produktu sastāva pārveidošana un neveselīgas pārtikas tirdzniecība. Tam ir saistība ar transversālo pieeju profilaksei visa mūža garumā, pie kuras es

strādāšu, pamatojoties uz pašreizējiem pasākumiem veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā. Tā kā patērētājus vislabāk var sasniegt ar nacionāla mēroga informācijas kampaņām, es atbalstīšu valstu centienus vairot izpratni par pārtikas produktu informāciju.

Būtu jāturpina darbs pie pārtikas marķēšanas, īpašu uzmanību pievēršot jebkādu saistīto slogu samazināšanai un tādu līdzsvarotu, pragmatisku risinājumu rašanai, kuri atvieglo iekšējā tirgus darbību. Kas attiecas uz dzīvnieku labturības marķējumu, es koncentrēšos uz pārliecināšu pierādījumu vākšanu, jo īpaši par brīvprātīgas dzīvnieku labturības marķēšanas shēmas ietekmi uz lauksaimniekiem, pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, patērētāju uzvedību un iekšējo tirgu.

Politikas pamatnostādņēs jaunievēlētā priekšsēdētāja fon der Leiena paziņoja, ka jaunā Komisija savās pirmajās 100 dienās iepazīstinās ar redzējumu par lauksaimniecību un pārtiku. Tajā tiks piedāvāti risinājumi, kā ilgtermiņā nodrošināt Eiropas lauksaimniecības un pārtikas nozares konkurētspēju un ilgtspēju visas planētas robežās. Ja mani apstiprinās, es strādāšu plecu pie pleca ar pārējiem kolēģijas locekļiem, palīdzot šo redzējumu formulēt tā, lai nodrošinātu noturīgu, konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ES pārtikas sistēmu ar pārtikas nekaitīgumu kā vienu no stūrakmeņiem. Redzējuma pamatā būs ziņojums par stratēģisko dialogu par lauksaimniecības nākotni ES, kurā visas ieinteresētās personas atzina, ka uz sistēmām balstīta pieeja un ilgtspēja joprojām ir ļoti svarīgas. Pārejai uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām ir vajadzīgi dažādi politikas instrumenti, tostarp investīcijas, stimuli un regulējums, un tie visi sekmē veicinošu politikas satvaru, kas nodrošina skaidrību visām ieinteresētajām personām. Ja mani apstiprinās, es, cieši sadarbojoties ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru, strādāšu, lai izveidotu tādu jaunu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu lauksaimniecības un pārtikas nozarei, kuras mērķis būs saskaņot izmantotās metodes, tostarp attiecībā uz ilgtspēju lauku saimniecībās.

Es centīšos arī samazināt pesticīdu lietošanas radītos riskus un veicināt neķīmiskas alternatīvas, kas ir esošas Pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas direktīvas galvenie mērķi. Ja mani apstiprinās, es, apspriežoties ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām un pamatojoties uz stratēģiskā dialoga ieteikumu, ka Eiropas Komisijai vajadzētu nodrošināt stabilu tiesisko regulējumu bioloģiskajiem kaitīgo organismu apkarošanas līdzekļiem un pieejām, meklēšu veidus, kā vēl uzlabot direktīvas īstenošanu, vai izvērtēšu jaunas likumdošanas iniciatīvas.

Arī tehniskajai inovācijai, ko īsteno ar digitāliem rīkiem un precīzas līdzekļu uznešanas paņēmieniem, ir ievērojams potenciāls samazināt pesticīdu lietošanas radītos riskus, jo tiek samazināts kultūraugu aizsardzībai nepieciešamo pesticīdu daudzums. Ja mani apstiprinās, es centīšos šīs tehnoloģijas integrēt riska novērtēšanas procesā, lai vispusīgi tiktu izskatīta to lietošanas iespējamība, pirms tiek pieņemts lēmums par pesticīdu apstiprinājumiem. Līdztekus tam, ka šādi tiks veicināta inovācija un modernizēts pesticīdu uznešanas aprīkojums, tas ļaus lauksaimniekiem sasniegt labākus rezultātus ar mazākiem ieguldījumiem. Es plānoju sadarboties ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru, atbalstot lauksaimniekus šajā pārejā uz digitalizāciju un precīzas līdzekļu uznešanas paņēmieniem.

Esmu apņēmies palielināt ķīmisko pesticīdu alternatīvu pieejamību, atvieglojot to piekļuvi tirgum, piemēram, biopesticīdu pieejamību. Pēdējā pilnvaru termiņa laikā Komisija vienkāršoja datu prasības un novērtēšanas metodes attiecībā uz pesticīdiem, kuru pamatā ir mikroorganismi, un izstrādāja īpašus norādījumus attiecībā uz citiem biopesticīdiem, piemēram, augu ekstraktiem un feromoniem. Apstiprināšanas gadījumā es plānoju veikt papildu pasākumus, kuru rezultātā pieteikumi biopesticīdu atļauju saņemšanai tiktu novērtēti prioritārā kārtībā un šiem pesticīdiem būtu ātrāka piekļuve tirgum, tādējādi paplašinot instrumentu klāstu, kas lauksaimniekiem ir pieejams kultūraugu aizsardzībai. Tas atbalstītu inovāciju, ņemtu vērā augu aizsardzības mainīgās vajadzības un risinātu jaunās fitosanitārās problēmas.

Eiropas Savienībai ir viena no visstingrākajām un pamatīgākajām pārtikas nekaitīguma kontroles sistēmām pasaulē, jo tā ir viena no pasaulē lielākajiem pārtikas importētājiem. Ir acīmredzams, ka iedzīvotājiem šo noteikumu pienācīga īstenošana ir ļoti svarīga. Viens no šīs sistēmas galvenajiem principiem ir tāds, ka ES tirgū laistajai pārtikai ir jābūt nekaitīgai neatkarīgi no tā, vai tās izcelsme ir ES vai ārpus tās. Tas nozīmē, ka, ja trešās valstis vai to uzņēmumi, kas ražo dzīvnieku izcelsmes pārtiku, vēlas eksportēt uz ES, ir jāpierāda produktu atbilstība ES noteikumiem, un mēs piekļuvi ES tirgum atļaujam tikai tad, ja attiecībā uz konkrēto produktu konkrētā trešā valsts un uzņēmums ir iekļauti īpašā sarakstā. Minētā atļaušana pamatojas uz revīzijām, ko Komisija veic trešās valstīs, lai pārbaudītu atbilstību ES prasībām. Vajadzības gadījumā Komisija var veikt ārkārtas pasākumus, lai apturētu nedrošu pārtikas produktu importu.

Lai pārtikas nekaitīguma kontroli precīzāk piemērotu attiecībā uz importu, ir vajadzīgs pastāvīgs darbs: tas ietver dalībvalstu datu analīzi un zinātnisko pierādījumu aplūkošanu kopsakarā ar iespējamiem riskiem, tirdzniecības statistikas datu analīzi un pierādījumus par eksportējošo trešo valstu kontroles sistēmām (no šiem pierādījumiem

daļa tiek iegūti Komisijas veiktās revīzijās). Pamatojoties uz minēto darbu, kontrolēm tiek piešķirta prioritātes pakāpe atkarībā no risku veida un tā, cik liela ir ES patērētāju un uzņēmumu potenciālā eksponētība šiem riskiem.

Dalībvalstu rīcībā ir jābūt instrumentiem, ar kuriem kontroles var veikt efektīvā un koordinētā veidā. Ar mākslīgo intelektu uzlabotas datu analīzes un izsekojamības iespējas varētu palīdzēt vieglāk un ātrāk atklāt anomālijas un labāk risināt jebkādas incidentus, izmantojot esošās IT sistēmas, kuras pārvalda Komisija. Citi svarīgi elementi ir Komisijas finansētās ES references laboratorijas un references centri, kontroles resursu pārskatīšana dalībvalstīs, ko veic Komisijas revidenti, un apmācība valstu amatpersonām, kuras īsteno ES pārtikas aprites tiesību aktus. Ja mani apstiprinās, es turpināšu strādāt pie tā, lai šos instrumentus padarītu efektīvākus, uzlabojot ES patērētājiem sniegtās garantijas, ka visa importētā pārtika ir nekaitīga.

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas uzdotie jautājumi

6. Dzīvnieku labturība arvien biežāk tiek uzskatīta par iedzīvotāju prioritāti. Kā jūs kā komisāra amata kandidāts reaģētu uz pieaugošo pieprasījumu pēc augstākiem dzīvnieku labturības standartiem, vienlaikus pievēršoties ilgtspējas un ekonomiskiem apsvērumiem un lauksaimnieku nostājai? Kā jūs plānojat modernizēt spēkā esošos noteikumus dzīvnieku labturības jomā? Kādus jaunus elementus jūs vēlētos novērtēt un analizēt? Kādus tiesību aktu priekšlikumus dzīvnieku labturības jomā jūs plānojat iesniegt? Turklāt, kā jūs plānojat izskatīt un risināt jautājumu par pašreizējo tiesību aktu atbilstības un izpildes līmeņu atšķirībām ES dalībvalstīs un nodrošināt, ka jauni tiesību aktu priekšlikumi, kā arī uzlabota izpilde garantē vienlīdzīgus konkurences apstākļus un neapdraud ES lauksaimnieku konkurētspēju?

Kā izklāstīts manā pilnvarojuma vēstulē, ja mani apstiprinās, es, balstoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, modernizēšu noteikumus par dzīvnieku labturības standartiem. Es to darīšu saskaņā ar jaunākajām zinātnes atziņām, ņemot vērā ilgtspējas, ētiskos, zinātniskos un ekonomiskos apsvērumus, kā arī bažas par Eiropas lauksaimnieku konkurētspēju un iedzīvotāju vēlmes. Man ir cieša pārlicība, ka ir jāuztur ES lauksaimniecības konkurētspēja. Šis mērķis jāatspoguļo arī turpmākajos tiesību aktos.

Pieejai attiecībā uz lauksaimniecības dzīvnieku labturību jābūt līdzsvarotai, jāņem vērā sociālekonomiskie kritēriji un konkurētspēja un jābalstās uz pārliecinošiem pierādījumiem. Atbildot uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Arā no sprostiem", būs vajadzīga mērķtiecīga likumdošanas pieeja, lai pakāpeniski, ar katru sugai pielāgotiem pārejas periodiem izbeigtu dzīvnieku sprostus izmantošanu, kā arī papildu pasākumi, kas palīdzēs ieinteresētajām personām šo pārkārtošanos īstenot ilgtspējīgā un ekonomiski dzīvotspējīgā veidā, sargājot Eiropas lauksaimnieku konkurētspēju.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, ir svarīgi panākt, ka visā Eiropas Savienībā konsekventi tiek īstenoti un izpildīti ES dzīvnieku labturības standarti un ka mēs savas darbības pastiprinām visā pasaulē. Šajā nolūkā, ja mani apstiprinās, es balstīšos uz jau notiekošo darbu — dalībvalstu un trešo valstu oficiālās kontroles sistēmu revīzijām, ES dzīvnieku labturības references centru darbu, kā arī detalizētu noteikumu izstrādi, piemēram, par lauksaimniecības dzīvnieku kuģiem. Es turpināšu cieši sadarboties ar dalībvalstīm un visām ieinteresētajām personām, izmantojot dažādus instrumentus un forumus. Ja tiktu konstatētas sistēmiskas un būtiskas īstenošanas problēmas, es stiprinātu dialogu ar attiecīgajām dalībvalstīm, lai panāktu ātrus rezultātus, vienmēr paturot iespēju vajadzības gadījumā uzsākt pārkāpuma procedūru.

Globālā līmenī es turpinātu veicināt augstus starptautiskos standartus gan daudzpusējos forumos (konkrēti, Pasaulē Dzīvnieku veselības organizācijas izstrādātie starptautiskie dzīvnieku labturības standarti) ar ES kandidatvalstīm, gan divpusējā sadarbībā (piemēram, dzīvnieku labturības nodaļa tirdzniecības nolīgumos). Ir svarīgi nodrošināt, lai ES importētie dzīvnieki atbilstu ES noteikumiem vai līdzvērtīgiem standartiem, tā cīnoties pret dzīvnieku labturības standartu pazemināšanos globālā līmenī un cenšoties attaisnot mūsu iedzīvotāju cerības. Abos jaunākajos dzīvnieku labturības tiesību aktu priekšlikumos (par dzīvnieku pārvadāšanu un par suņu un kaķu labturību) ir ietverta prasība, ka dzīvnieku importu ES no trešām valstīm var veikt tikai, ievērojot līdzvērtīgus standartus.

7. Kā jūs kā komisāra amata kandidāts nodrošinātu, ka pieaugošajam riskam, ko rada dzīvnieku slimību uzliesmojumi un rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem, tiek piešķirta lielāka nozīme ES politikā? Kāda veida darbības jūs ierosinātu, lai nodrošinātu dzīvnieku veselības uzlabošanu un dzīvnieku slimību izskaušanu visā ES, jo īpaši attiecībā uz slimību profilaksi, uzraudzību un bioloģisko drošību? Turklāt, kā jūs plānojat novērst pieaugošos draudus, ko rada pārrobežu slimības, un koordināciju starp ES dalībvalstīm? Kā jūs garantētu, ka topošā Komisija nodrošina pienācīgu finansējumu un resursus, lai veicinātu pētniecību par cenas ziņā pieejamu

vakcīnu izstrādi ar mērķi apkarot tādas slimības kā Āfrikas cūku mēris un novērst tādas slimības kā infekciozā katarālā drudža vīrusa infekcija?

Es darīšu visu, kas ir manos spēkos, lai pastiprinātu mūsu centienus novērst, kontrolēt un izskaust dzīvnieku slimības, kā arī pastiprinātu cīņu pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem.

Pārnēsājamas dzīvnieku slimības neapstājas pie robežām. Tās būtiski ietekmē lauksaimniecību un apdraud nodrošinātību ar pārtiku Savienībā. Dažas dzīvnieku slimības var tikt pārnestas arī uz cilvēkiem. Dzīvnieku slimību profilakse un kontrole ir un arī turpmāk būs prioritāte drošai vienotā tirgus darbībai. Šajā nolūkā, ja mani apstiprinās, es nodrošināšu, ka mūsu stabilā dzīvnieku slimību profilakses, kontroles un izskausanas sistēma tiek pienācīgi īstenota visā ES. Ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atbalstu mēs izstrādāsim un īstenojam zinātniski pamatotus pasākumus dzīvnieku slimību uzliesmojumu novēršanai un kontrolei. Sadarbojoties ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru, mēs pievērsīsimies arī zoonotiskām slimībām, piemēram, putnu gripai. Īpašu uzmanību plānoju pievērst vektoru pārnēsātām slimībām, kuras klimata pārmaiņu un ciešākas saskarsmes starp cilvēkiem un savvaļas dzīvniekiem dēļ, kā arī tāpēc, ka arvien lielāks preču un cilvēku apjoms pārvietojas pāri robežām, rada arvien lielāku risku. Lai novērstu dzīvnieku slimību uzliesmojumus, es, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, turpināšu izmantot visus mūsu rīcībā esošos instrumentus, tostarp ES veterinārās ārkārtas vienības. Es strādāšu kopā ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru, lai nodrošinātu, ka kopējā lauksaimniecības politika ietver visaptverošu instrumentu kopumu, kas palīdzētu lauksaimniekiem novērst un mazināt dzīvnieku slimību ekonomisko ietekmi un stiprināt bioloģisko drošību saimniecībās.

Ja es tiktu apstiprināts, mana uzmanība neaprobežotos tikai ar dzīvnieku slimībām. Rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem rada lielas bažas attiecībā uz cilvēka, dzīvnieku un augu veselību, pārtikas nekaitīgumu un nodrošinātību ar pārtiku, kā arī vidi. Veterinārajā nozarē ES ir guvusi panākumus antimikrobiālo līdzekļu lietošanas samazināšanā. Dalībvalstis katru gadu paziņo datus par veterināro antimikrobiālo līdzekļu pārdošanu un lietošanu. Šajā ziņā ES rīcībpolitika jau nes augļus — ir sasniegta jau vairāk nekā puse no stratēģijā “No lauka līdz galdam” paredzētā dzīvniekiem domātu antimikrobiālo līdzekļu pārdošanas apjoma samazinājuma. Kad laika gaitā kļūs redzamas pārdošanas un izmantošanas tendences, mēs varēsim novērtēt, vai ir vajadzīgi mērķtiecīgi papildu pasākumi.

Piesardzīgas lietošanas politika paredz, ka trešām valstīm, kas vēlas eksportēt dzīvniekus un dzīvnieku izcelsmes produktus uz Savienību, ir jāievēro mūsu noteikumi neizmantojot antimikrobiālos līdzekļus augšanas veicināšanai vai tos antimikrobiālos līdzekļus, kas ES rezervēti cilvēka infekciju ārstēšanai. Būs svarīgi arī turpmāk uzraudzīt rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem galvenajās produktīvo dzīvnieku sugās, ko ES audzē pārtikai (mājputni, cūkas un liellopi). Mums vajadzētu arī intensīvāku sadarbību ar dalībvalstīm mērķtiecīgu uzraudzības programmu (piemēram, attiecībā uz akvakultūras dzīvniekiem) sakarā, bet attiecībā uz rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem un antimikrobiālo līdzekļu patēriņu mums vajadzētu mudināt dalībvalstis izveidot integrētu uzraudzību, izmantojot pieeju “Viena veselība”. Es pievērsīšos arī savvaļas dzīvnieku importa noteikumiem.

ES līmenī jau pastāv saskaņoti pasākumi dzīvnieku slimību agrīnai atklāšanai — labi izstrādāta dzīvnieku slimību paziņošanas un ziņošanas sistēma un funkcionējoša uzraudzība visās dalībvalstīs. Izmantojot jaunas Dzīvnieku slimību informācijas sistēmas funkcijas, mums būs jāturpina uzlabot slimību paziņošanu un ziņošanu par tām. Vēl ir svarīgi līdz minimumam samazināt darba dublēšanos un nodrošināt konsekventus datus visās platformās, un to var panākt, izmantojot mūsu informācijas sistēmas sadarbību ar Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas paziņošanas sistēmu. Savienības dzīvnieku veselības laboratoriju tīkls nodrošina kvalitatīvu un saskaņotu diagnostiku, kas ļauj agrīni atklāt un efektīvi uzraudzīt dzīvnieku slimības. Pateicoties ciešajai sadarbībai ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un tās sniegtajam zinātniskajam atbalstam, es virzīšu stingrus un zinātniski pamatotus pasākumus. Pareizi īstenojot ES pasākumus dalībvalstīs nav iespējams bez labi apmācīta darbspēka, tāpēc ir svarīgi turpināt pilnveidot spējas dalībvalstu līmenī, piedāvājot ierēdņiem apmācības par uzraudzību, slimību kontroli, bioloģisko drošību un atbilstību ES dzīvnieku veselības noteikumiem. No mūsu veiktajām dzīvnieku veselības revīzijām arī turpmāk var gūt informāciju par ES noteikumu īstenošanu, apzinot vājās vietas, problēmas un paraugpraksi, un rezultatīvas revīzijas ir būtiskas, lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu politikas veidošanu un uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanu.

Tikai ar ciešu sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm mēs varam novērst dzīvnieku slimību izplatīšanos ES teritorijā. Šajā procesā būtiska nozīme ir Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgajai komitejai un galveno veterinārijas speciālistu tīklam. Ja mani apstiprinās, es centīšos cieši sadarboties ar galvenajām starptautiskajām standartu noteikšanas struktūrām, piemēram, Pasaules Dzīvnieku veselības

organizāciju. Es gribētu pastiprināt plašāku globālo un reģionālo pieeju dzīvnieku slimību apkarošanai, strādājot plecu pie pleca ar kaimiņvalstīm un izmantojot dzīvnieku pārrobežu slimību globālo satvaru un ES reģionālos spēju veidošanas projektus Rietumbalkānos. Attiecībā uz pārtikas nekaitīgumu es turpināšu nodrošināt, ka tiek pilnībā īstenots ES tiesiskais regulējums pārtikas izraisītu incidentu novēršanai un pārvaldībai, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta iepriekšējās ārkārtas situācijās.

Drošu un iedarbīgu vakcīnu pieejamība ir svarīgs instruments nozīmīgāko dzīvnieku slimību uzliesmojumu profilaksei un kontrolei. Pēdējos gados vairāk nekā 20 miljonus EUR Komisija ir atvēlējusi Āfrikas cūku mēra vakcīnas pētniecības finansēšanai. Es nodrošināšu, ka Komisija arī turpmāk gan dalībvalstīm, gan trešām valstīm darīs pieejamas nepieciešamās vakcīnas caur Savienības dzīvnieku vakcīnu bankām, kas ir būtisks pārvaldības un reaģēšanas instruments. Ja dalībvalstis pieņem lēmumu vakcinēt mājputnus, tām ir jāievēro pasākumi, kas ieviesti ES līmenī un ir saskaņā ar starptautiskajiem standartiem, tā nodrošinot, ka slimības profilaksē un kontrolē vakcīnas tiek izmantotas pēc iespējas iedarbīgāk. Ja mani apstiprinās, es atbalstīšu dalībvalstis, kas veic vakcināciju pret putnu gripu, lai nezaudētu piekļuvi tirgiem.

8. Efektīvu un ekonomiski dzīvotspējīgu alternatīvu pieejamība ir galvenais faktors, kas ļauj samazināt ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu. Kā jūs uzlabotu bioloģiskās kontroles atļauju piešķiršanu un integrētās augu aizsardzības īstenošanu? Kā jūs kā komisāra amata kandidāts sekmētu bioloģisko pesticīdu izstrādi, uzraudzītu to efektivitāti un veicinātu to izmantošanu? Vai jūs uzskatāt, ka bioloģiskās kontroles līdzekļiem būtu jāpiemēro paātrinātas atļauju piešķiršanas procedūras? Vai uzskatāt, ka kopumā ir jāpaātrina atļauju piešķiršanas procedūras aktīvajām vielām, ko izmanto augu aizsardzības līdzekļu ražošanā? Kā jūs plānojat novērst risku, ka Eiropā sāks pietrūkt efektīvu līdzekļu augu slimību apkarošanai, jo īpaši tāpēc, ka dažos reģionos klimata pārmaiņu dēļ parādās jauni kaitēkļi? Kā jūs nodrošinātu, ka Savienība turpina būt pievilcīga investīcijām šajā jomā? Kāds ir jūsu viedoklis par ES augu aizsardzības līdzekļu zonālo atļauju piešķiršanas procedūru?

Bioloģisko un citu zema riska pesticīdu pieejamības palielināšana ir būtiska, lai samazinātu ķīmisko pesticīdu izmantošanu. Kā liecina *REFIT 2020*. gada novērtējums, spēkā esošie ES tiesību akti par pesticīdu laišanu tirgū atbilst mērķim — ar stingru drošības standartu palīdzību aizsargāt ES patērētāju veselību. Tā ir konkrēta atbilde uz svarīgām iedzīvotāju paustām bažām, proti, — kā pesticīdu lietošana ietekmē viņu patērētās pārtikas nekaitīgumu.

Uzskatu, ka objektīvi ES prasības joprojām ir vienas no stingrākajām pasaulē un ļauj apstiprināt darbīgās vielas un augu aizsardzības līdzekļus saskaņā ar jaunākajām zinātnes atziņām. Daudzas aktīvās vielas, kas bija pieejamas tirgū deviņdesmito gadu sākumā, kad tika pieņemts pirmais ES tiesību akts par pesticīdiem, šodien ir aizliegtas, jo tās neatbilst mūsu stingrajām drošības prasībām veselības un vides aizsardzības jomā. Tajā pašā laikā tirgū pastāvīgi nonāk jaunizstrādātas aktīvās vielas ar uzlabotām īpašībām. Tas liecina, ka ES joprojām ir pievilcīga vieta inovācijai un izstrādei augu aizsardzības jomā, un sniedz pārliecību, ka uzņēmumi turpinās laist ES tirgū jaunus produktus.

Konkrētāk, spēkā esošo tiesību aktu darbības laikā bioloģiskās kontroles un zema riska vielu pieejamība pēdējo desmit gadu laikā ir palielinājusies par 125 %. Aptuveni puse no pieteikumiem uz jaunu aktīvo vielu apstiprināšanu attiecas uz biopesticīdiem. Nesen veiktie pasākumi ir vienkāršojuši datu prasības un novērtēšanas metodes attiecībā uz pesticīdiem, kuru pamatā ir mikroorganismi, un to papildina īpaši norādījumi attiecībā uz citām bioloģiskajām kaitīgo organismu apkarošanas vielām, piemēram, augu ekstraktiem un feromoniem, tādējādi pieteikumu iesniedzējiem ir vieglāk apkopot dokumentāciju un riska novērtētājiem to pārskatīt.

Es apzinos, ka kavēšanās apstiprināšanas procedūrās kavē inovatīvu biopesticīdu piekļuvi tirgum. Daļēji tas skaidrojams ar to, ka dažas dalībvalstis un *EFSA* joprojām tikai veido specializētās zināšanas biopesticīdu riska novērtēšanai. Ja mani apstiprinās, esmu apņēmis turpināt centienus palielināt dalībvalstu specializētās zināšanas un resursus, kā arī mudināt valstu iestādes biopesticīdu riska novērtēšanu izvirzīt par prioritāti. Potenciālajiem pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības saņemt konsultācijas pirms pieteikuma dokumentācijas iesniegšanas. Es aicināšu dalībvalstis pievērst uzmanību MVU īpašajām vajadzībām pieteikuma dokumentācijas sagatavošanā un palielināt *EFSA* iesaisti pirmsiesniegšanas sanāksmēs ar pieteikuma iesniedzējiem, kas var pozitīvi ietekmēt dokumentācijas kvalitāti, atvieglot turpmāku riska novērtēšanu dalībvalstīs un mazināt grūtības dalībvalstu riska novērtējuma profesionālizvērtēšanas laikā, ko pārrauga *EFSA*.

Paātrināta atļauju piešķiršanas procedūra zema riska augu aizsardzības līdzekļiem, piemēram, biopesticīdiem, jau ir noteikta spēkā esošajā Augu aizsardzības līdzekļu regulā, taču tā netiek pietiekami izmantota. Tāpat dalībvalstis pietiekami neizmanto produktu atļauju un zonālo atļauju savstarpēju atzīšanu, kā paredzēts regulā. Pieņemot regulu, Eiropas Parlaments un Padome apzināti izvēlējās atbildību par augu aizsardzības līdzekļu atļaušanu atstāt

dalībvalstu ziņā, savukārt ES līmenī tiek veikta tikai darbīgo vielu apstiprināšana. Šī pieeja, atspoguļojot subsidiaritātes principu, ļauj dalībvalstīm izskatīt atļauju piešķiršanu atsevišķiem pesticīdiem, pamatojoties uz atšķirīgo agroekoloģisko situāciju katrā teritorijā. Taču, ja mani apstiprinātu amatā, es turpinātu un pastiprinātu Komisijas centienus palīdzēt dalībvalstīm produktu apstiprināšanas, savstarpējas atzīšanas un zonālās sadarbības jomā.

Digitāliem rīkiem un precīzas līdzekļu uznešanas paņēmieniem arī ir ievērojams potenciāls samazināt pesticīdu lietošanas radītos riskus, jo tiek samazināts kultūraugu aizsardzībai nepieciešamo pesticīdu daudzums. Ja mani apstiprinās, es centīšos šīs tehnoloģijas iekļaut riska novērtēšanas procesā, lai vispusīgi tiktu izskatīta to lietošanas iespējamība, pirms tiek pieņemts lēmums par pesticīdu apstiprinājumiem. Līdztekus tam, ka šādi tiks veicināta inovācija un modernizēts pesticīdu uznešanas aprīkojums, tas ļaus lauksaimniekiem sasniegt labākus rezultātus ar mazākiem ieguldījumiem un ietaupīt līdzekļus. Es plānoju sadarboties ar lauksaimniecības un pārtikas komisāru, atbalstot centienus palīdzēt lauksaimniekiem šajā pārejā uz digitalizāciju un precīzas līdzekļu uznešanas paņēmieniem. Man ir pilnīgi skaidrs, ka pesticīdi ir būtiska daļa no instrumentu klāsta, kas lauksaimniekiem ir pieejams kultūraugu aizsardzībai, un, ciktāl tas attiecas uz lēmumiem par pesticīdu apstiprinājumu atjaunošanu, es vajadzības gadījumā plānoju ļoti rūpīgi apsvērt, kādas ir pieejamās alternatīvas.

Turklāt ir svarīgi pastiprināt kultūraugu aizsardzības praksi, kas samazina vajadzību pēc ķīmiskiem pesticīdiem, piemēram, integrēto augu aizsardzību. Labs kandidāts vienam no plānotajiem īstenošanas dialogiem saskaņā ar šo portfeli būtu aicināt sanākt kopā dalībvalstis un citas ieinteresētās personas, lai izskatītu variantus, kā uzlabot Pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas direktīvas īstenošanu. Papildus dialogam ar ieinteresētajām personām no nākamā gada tiks veiktas kontroles dalībvalstīs, lai pārbaudītu, kā direktīva tiek īstenota uz vietas. Mans nodoms ir turpināt dialogu ar ieinteresētajām personām un pārskatīt plānoto kontroļu rezultātus, pirms pieņemt lēmumu par labāko turpmāko rīcību.

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas uzdotie jautājumi

9. Kādus konkrētus pasākumus jūs paredzat veikt, lai vēl vairāk dažādotu piegādes ķēdes un palielinātu veselības nozares konkurētspēju? Kā jūs plānojat novērst zāļu un medicīnisko ierīču ievērojamo trūkumu Kritiski svarīgo zāļu akta kontekstā? Kādus turpmākus pasākumus jūs ierosināsiet, lai nodrošinātu medicīnisko ierīču pieejamību un konkurētspēju? Kādi pasākumi, jūsu prāt, būtu jāiekļauj jaunajā Eiropas Biotehnoloģiju aktā un rīcības plānā par slimnīcu un veselības aprūpes sniedzēju kiberdrošību? Kā jūs plānojat pabeigt Eiropas veselības datu telpas izveidi?

Spēcīga un konkurētspējīga veselības nozare ir ļoti svarīga mūsu veselības aprūpes sistēmām un pacientu vajadzību apmierināšanai. ES farmācijas nozare balstās uz spēcīgu ražošanas bāzi, kas tieši nodarbina 937 000 cilvēku un veido specializētas zināšanas zinātnes un pētniecības vajadzībām. Ja tikšu apstiprināts, es turpināšu darbu pie ES farmācijas nozares konkurētspējas stiprināšanas, jo īpaši sadarbojoties ar likumdevējiem, lai pabeigtu vērienīgo farmācijas reformu, kura paredz noteikt īsākas un vienkāršotas atļauju piešķiršanas procedūras, regulatīvo atbalstu uzņēmumiem, kuri izstrādā jaunas zāles, it īpaši MVU un jaunuzņēmumiem, kā arī atbalstu jaunām pieejām, piemēram, "regulatīvajām smilškastēm".

Eiropas Parlaments jau 2020. gadā atzina, ka kritiski svarīgu zāļu deficīts rada nopietnas bažas. Ja mani apstiprinās, es turpināšu pieeju, kas izklāstīta Komisijas 2023. gada paziņojumā "Zāļu deficīta problēmu risināšana Eiropas Savienībā". Mana galvenā prioritāte šajā ziņā būs atbalstīt likumdevējus farmācijas tiesību aktu reformas pieņemšanā. Reforma ierosina deficīta novēršanas plānus uzņēmumiem, agrāku brīdināšanu par zāļu deficītu un to izņemšanu no tirgus, ciešāku koordinēšanu ES līmenī, kā arī ierosina noteikt, kā identificēt zāles, kuras ES uzskatāmas par kritiski svarīgām. Es atjaunināšu Savienības kritiski svarīgo zāļu sarakstu un aplūkošu veidus, kā šo jautājumu varētu risināt ar publisko iepirkumu.

Kā sīkāk aprakstīts 3. jautājumā, es, ja tikšu apstiprināts, farmācijas nozares reformas pasākumus papildināšu, virzot uz priekšu Kritiski svarīgo zāļu akta sagatavošanas darbus, lai nodrošinātu koordinētu un drošu pieeju būtiska kritiski svarīgu zāļu deficīta novēršanai, ņemot vērā Kritiski svarīgo zāļu alianses ieteikumus.

Medicīnisko ierīču nozare ir viena no daudzveidīgākajām un inovatīvākajām ES nozarēm ar vairāk nekā 37 000 medicīnas tehnoloģiju uzņēmumu, no kuriem 95 % ir MVU un kuros ir nodarbināti vairāk nekā 695 000 cilvēku. Pāreja uz jauno ES tiesisko regulējumu, kas tika pieņemts 2017. gadā, izrādījās sarežģītāka, nekā gaidīts. Ja mani apstiprinās, mana prioritāte būs pabeigt spēkā esošo regulu mērķtiecīgu izvērtēšanu un vākt pierādījumus par to, vai potenciāli būtu vajadzīgas izmaiņas tiesību aktos, ņemot vērā pagājušā gada Eiropas Parlamenta rezolūciju. Mans mērķis būtu atbalstīt inovāciju un nodrošināt ierīču pieejamību, lai pacientiem nodrošinātu kvalitatīvu

aprūpi, tostarp reti sastopamu slimību ārstēšanai paredzētu medicīnisko ierīču, kuras vajadzīgas mazām pacientu grupām, pieejamību. Es koncentrēšos uz paredzamības uzlabošanu un pievērsīšos nepieciešamībai samazināt izmaksas un administratīvo slogu, jo īpaši MVU.

Kā skaidrots arī atbildē uz 3. jautājumu, ja mani apstiprinās, viena no manām galvenajām prioritātēm būs turpināt darbu pie vērienīgā Biotehnoloģiju akta, kas ir saistīts ar plašāku Eiropas dzīvības zinātņu stratēģiju un kā mērķis ir ES biotehnoloģijas nozari atkal pozicionēt kā pasaules līderi, pamatojoties arī uz profesora Dragi ieteikumiem. Gaidāmais Biotehnoloģiju akts veicinās pētniecību un inovāciju, stimulējot investīcijas stratēģiskās jomās, piemēram, klīniskajā izstrādē un jaunās ražošanas tehnoloģijās, arī bioloģiskajās zālēs. Plānotajā aktā varētu aplūkot, kā kopumā palīdzēt bioinovatīviem uzņēmumiem, un apsvērt turpmāku regulatīvo procedūru vienkāršošanu konkrētās nozarēs, tostarp, protams, veselības jomā. Vēl viena joma, kas jāizpēta, būtu piekļuve mākslīgajam intelektam un lielajiem datiem, kā arī prasmju attīstīšana. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš MVU, jaunuzņēmumiem un atvasuzņēmumiem, kuri biotehnoloģiju nozarē ir galvenie inovācijas virzītājspēki, taču bieži vien tiem ir grūti paplašināt un novest pētniecību līdz tirdzniecības posmam Eiropā.

Sava pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās es prioritārā kārtā plānoju sadarboties ar priekšsēdētājas izpildvietnieku jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju, lai Eiropas rīcības plāna attiecībā uz slimnīcu un veselības aprūpes sniedzēju kiberdrošību kontekstā aizsargātu mūsu veselības aprūpes nozari, kur kiberuzbrukums var būt dzīvības vai nāves jautājums. Veselības aprūpes sistēmas arvien biežāk kļūst par mērķi, kam uzbrūk kibernetiķi un grupējumi, kuri izmanto izspiedējprogrammatūras. Katrs divpadsmitais kiberuzbrukums ir vērst pret slimnīcām un veselības aprūpes sniedzējiem, no tiem 54 % incidentu ir saistīti ar izspiedējprogrammatūru un 30 % ir mērķēti uz pacientu datiem. Šādu uzbrukumu ietekme uz veselības sistēmām ir ārkārtīgi nopietna — tie var apdraudēt slimnīcu spēju sniegt aprūpi un apdraudēt sensitīvu personas veselības datu drošību. Rīcības plāns balstīsies uz esošo kiberdrošības satvaru un veicinās kiberneturību slimnīcās un veselības aprūpes iestādēs. Iestādēm visos līmeņos un nozarei būs jāsadarbojas, lai uzlabotu draudu atklāšanu, sagatavotību krīzēm, kā arī atturēšanu no tām un reaģēšanu uz tām.

Visbeidzot, lielisks atspēriena punkts turpmākajam darbam ir šā gada sākumā Parlamenta paveiktais darbs saistībā ar sekmīgu sarunu pabeigšanu par Eiropas veselības datu telpas (EVDT) regulu. EVDT ir būtiska Eiropas veselības savienības daļa, kas atvieglos progresīvu tehnoloģiju, tostarp mākslīgā intelekta, izmantošanu pacientu, veselības aprūpes speciālistu, universitāšu un nozares labā, vienlaikus nodrošinot pacientu datu privātuma aizsardzību visaugstākajā līmenī. Tagad pienācis laiks to pilnībā īstenot praksē. Ja mani apstiprinās, es galveno uzmanību veltīšu Komisijas kompetencē esošo darbību izvēšanai, pamatojoties uz regulā noteikto grafiku, tostarp nepieciešamajiem standartiem un vadlīnijām, kā arī drošas un stabilas ES digitālās infrastruktūras izveides nodrošināšanai, lai atvieglotu pārrobežu piekļuvi veselības datiem un veselības datu drošu izmantošanu pētniecībai un politikas veidošanai. Es pievērsīšu īpašu uzmanību šīs svarīgās iniciatīvas virzībai uz īstenošanu.

Sabiedrības veselības apakškomitejas uzdotie jautājumi

10. Kā jūs apņematies strādāt pie profilaktiskās veselības kā vienas no galvenajām jomām, nodrošinot visaptverošu pieeju veselības veicināšanai un slimību profilaksei visa mūža garumā? Šajā sakarībā Komisijas iepriekšējā pilnvaru laikā tika pausti daudzi priekšlikumi Vēža uzveikšanas plāna ietvaros, tomēr iepriekšējā Komisija tos neiesniedza. Vai jūs apņematies īstenot šajā plānā trūkstošās darbības un mērķus, tostarp pārskatīt attiecīgos tiesību aktus par tabaku (tostarp vērsties pret jauniem izstrādājumiem, piemēram, veipiem), priekšlikumus par marķējumu un brīdinājumu par alkoholisko dzērienu ietekmi uz veselību? Vai attiecībā uz citām nepārnēsājamām slimībām jūs varat norādīt galvenos elementus, ko izvirzīsiet attiecībā uz kopīgas pieejas izmantošanu šajās jomās? Vai turpināsiet vērst uzmanību uz imunizācijas un vakcinācijas veicināšanu kā šo centienu galvenajiem elementiem? Vai papildus pasākumiem, kas minēti jūsu pilnvarojuma vēstulē, jūs varētu sīkāk izklāstīt turpmākās darbības, ko paredzat veikt attiecībā uz profilaksi garīgās veselības un garīgās veselības stratēģijas īstenošanas jomā? Vai jūs apņematies panākt Medicīnisko ierīču regulas pārskatīšanu un kā jūs paredzat nodrošināt cenu pieņemamību, pieejamību, drošumu un nepietiekamības novēršanu?

Nepārnēsājamās slimības pašlaik veido gandrīz 80 % no slimību sloga ES un ir galvenais mirstības cēlonis ES. Tiek prognozēts, ka šie ļoti satraucošie skaitļi pieaugs, ņemot vērā ES demogrāfiskos modeļus un strauju sabiedrības novecošanu. Šādas slimības pazemina cilvēku dzīves kvalitāti, ietekmē paredzamo mūža ilgumu, saasina sociālo un ekonomisko nevienlīdzību un smagi ietekmē dalībvalstu veselības aprūpes sistēmas un ekonomiku, veidojot lielāko daļu no veselības aprūpes izmaksām ESAO valstīs.

Eiropas Parlaments šim jautājumam ir pievērsis īpašu uzmanību. Es pilnībā piekritu, ka profilakse ir efektīvākais veids, kā ierobežot nepārnēsājamo slimību incidenci un nodrošināt mūsu veselības sistēmu ilgtspēju ilgtermiņā.

Daudzi veselību noteicošie faktori (piemēram, fiziskā aktivitāte vai uzturs) un riska faktori (piemēram, tabakas lietošana vai kaitīgs alkohola patēriņš) ir vienādi dažādos slimību gadījumos. Ja mani apstiprinās, es pievērsīšos šīm slimībām raksturīgajām problēmām, izmantojot transversālu pieeju profilaksei visa mūža garumā, pamatojoties uz esošajiem pasākumiem veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā. Šāda transversāla pieeja būs iedarbīgākais veids, kā veicināt efektīvu un ilgtspējīgu rīcību sabiedrības veselības jomā.

Sirds un asinsvadu slimību novēršanai vajadzētu būt transversālās pieejas galvenajam elementam. Sirds un asinsvadu slimības ir galvenais mirstības cēlonis un galvenais saslimšanas un invaliditātes faktors ES: sirds un asinsvadu slimības un vēzis Eiropā izraisa vairāk nekā pusi priekšlaicīgas nāves gadījumu. Ja mani apstiprinās, es centīšos balstīties uz pašreizējo sadarbību ar dalībvalstīm, piemēram, kopīgo rīcību sirds un asinsvadu slimību un diabēta jomā, kā arī sīkāk izpētīt saikni starp veselību noteicošajiem faktoriem, riska faktoriem un hroniskiem veselības stāvokļiem, piemēram, aptaukošanos. Īpaša uzmanība varētu būt vērsta uz sirds un asinsvadu slimību profilakses un agrīnas atklāšanas uzlabošanu. Šajā ziņā digitālo veselības risinājumu, tostarp mākslīgā intelekta, potenciāla pilnīga izmantošana varētu palīdzēt ES pacientiem gūt labumu no jaunākajām tehnoloģijām precīzas diagnostikas un ārstēšanas ziņā.

Ja mani apstiprinās, šajā kontekstā es veicināšu Eiropas Vēža uzveikšanas plāna īstenošanu. Cīņa pret vēzi joprojām ir viena no lielākajām mūsdienu problēmām, kā to 2022. gada rezolūcijā atkārtoti uzsvēra Eiropas Parlaments. Līdz šim ir īstenoti vai tiek īstenoti vairāk nekā 90 % no Vēža uzveikšanas plānā paredzētajām darbībām. Tomēr kopā ar Parlamentu, dalībvalstīm un ieinteresētajām personām ir jāturpina strādāt, lai pabeigtu plāna un tajā paredzēto ļoti vērienīgo pasākumu īstenošanu. Nākamajā gadā būtu jāpabeidz Eiropas pretvēža rīcības kodeksa 5. izdevums, dodot cilvēkiem iespēju samazināt savu individuālo vēža risku; vēl viens solis būs ES Visaptverošo vēža centru tīkls, kas savienos 100 daudznozaru struktūras, kuras pārvalda visus vēža aprūpes, pētniecības un specializētas medicīniskās apmācības aspektus, un ko plānots ieviest līdz 2028. gadam. Turklāt laikposmā no 2026. līdz 2028. gadam ir paredzēts publiskot plaušu, prostatas un kuņģa vēža aprūpes pamatnostādnes un kvalitātes nodrošināšanas shēmas, lai dalībvalstīm palīdzētu ieviest jaunas skrīninga metodes, kuras ļautu slimības atklāt agrāk, tādējādi, iespējams, glābjot dzīvības.

Ja mani apstiprinās, daļa no mana darba pie visaptverošas pieejas veselības veicināšanai un slimību profilaksei būs tabakas kontroles tiesību aktu pārskatīšana uz notiekošās to izvērtēšanas pamata un saskaņā ar Eiropas Parlamenta 2022. gadā pausto atbalstu šādam scenārijam. Viens no šībrīža aktuālākajiem jautājumiem ir jauno tabakas izstrādājumu un ar tabaku saistīto izstrādājumu, piemēram, elektronisko cigarešu lietošana, kā arī nikotīna atkarība. Ir svarīgi no šo produktu negatīvās ietekmes labāk pasargāt bērnus, jauniešus un iedzīvotājus kopumā. Es arī plānoju atbalstīt ierosinātā ieteikuma par vidi, kura brīva no dūmiem un aerosoliem, īstenošanu, tiklīdz to būs pieņēmusi Padome. Kopumā es uzskatu, ka mums ir jāpārdomā, kā mainīt vēstījumu par riska faktoriem, tostarp par alkoholu, un ir jāskata arī sakarība starp veselību un ekonomiskajiem faktoriem. Sociālā attieksme var būt svarīgs pārmaiņu virzītājspēks.

Vakcinācija ir viens no efektīvākajiem un izmaksu ziņā lietderīgākajiem profilakses pasākumiem. Ja mani apstiprinās, Savienības kompetenču robežās es veikšu pasākumus, lai apkarotu maldinošu informāciju un vilcināšanos vakcinēties, uzraudzītu vakcinācijas tvērumu dalībvalstīs, atbalstītu vakcinācijas kampaņas un palīdzētu dalībvalstīm kontrolēt iespējamus slimību uzliesmojumus. Es meklēšu veidus, kā palīdzēt dalībvalstīm novērst strukturālos šķēršļus vakcinācijai, sākot ar izmaksu samazināšanu un plašāku piekļuvi vakcīnām un beidzot ar administratīvo šķēršļu novēršanu un elektronisko reģistru izmantošanas veicināšanu. Piemēram, nesen pieņemtais Padomes ieteikums par vakcīnnovēršamiem vēža veidiem palīdzēs dalībvalstīm veicināt vakcīnu pret cilvēka papilomas vīrusiem izmantošanu meiteņu un zēnu vidū un pret B hepatīta vīrusu — skarto iedzīvotāju grupu vidū. Minētā ieteikuma īstenošana radītu reālas pārmaiņas.

Ja mani apstiprinās, es arī turpināšu darbu garīgās veselības jomā, kas ir ļoti svarīga mūsu iedzīvotājiem. Jau pirms Covid-19 pandēmijas garīgās veselības problēmas skāra aptuveni vienu no sešiem cilvēkiem ES, radot izmaksas 600 miljardu EUR apmērā, kas ir vairāk nekā 4 % no mūsu IKP. Eiropas Parlaments ir atzinis, ka labāka garīgā veselība ir gan sociāla, gan ekonomiska nepieciešamība, un es plānoju turpināt pasākumus, kas izklāstīti 2023. gada paziņojumā par visaptverošu pieeju garīgajai veselībai. Pieņemto 20 pamatiniciatīvu īstenošana vai nu notiek, vai ir jau pabeigta, taču mums jāturpina sadarbība ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām. Visaptverošajā pieejā garīgajai veselībai jau ir īpaši uzsvērti bērni un jaunieši, kurus arvien biežāk skar garīgās veselības traucējumi: 2021. gadā katram piektajam pusaudzim bija kāds garīgās veselības traucējums. Lai gan digitālā pārkārtošanās acīmredzami sniedz milzīgus ieguvumus, mēs nevaram izlikties, ka neredzam tās radītās problēmas: mums ir jāveido drošāka un veselīgāka digitālā telpa bērniem, novēršot no pārmērīgas klātbūtnes tiešsaistē un sociālo mediju izmantošanas izrietošos riskus, nepieļaujot piekļuvi nelikumīgam vai nepiemērotam saturam un sargājot bērnus no kiberiebiedēšanas. Politikas pamatnostādnēs šai jomai tika pievērsta īpaša

uzmanība. Es sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju, līdztiesības komisāru un starppaaudžu taisnīguma, jaunatnes, kultūras un sporta jautājumu komisāru un vadīšu ES mēroga pētījumu par sociālo mediju plašāku ietekmi uz cilvēku labbūtnību, īpašu uzmanību pievēršot bērniem un jauniešiem. Mums ir vajadzīga spēcīga pierādījumu bāze, uz kuras var balstīt debates: ir sākts arī darbs pie bērniem paredzētas profilakses rīkkopas, kas palīdzēs kartēt un novērst ekrānlaika un sociālo mediju ietekmi.

Kā sīkāk izklāstīts atbildēs uz 9. un 3. jautājumu, ja mani apstiprinās, es par prioritāti izvirzīšu medicīnisko ierīču tiesiskā regulējuma notiekošo izvērtēšanu un apsvēršu potenciālas izmaiņas tiesību aktos, lai nodrošinātu, ka regulējums atbalsta inovāciju un ierīču pieejamību, tā nodrošinot augstas kvalitātes aprūpi pacientiem, tostarp bērniem. Šajā kontekstā es pievērsīšos nepieciešamībai samazināt izmaksas un administratīvo slogu, jo īpaši MVU.